

Mukaanda a Pawuli kwaa basi EFESO Kotili

Mukaanda a Pawuli kwaa bangaa Kristo ba ku ngaanda a Efeso, basonuu nde kwaa mabuundu malaa ma mu itinini kia Azia yi bali mu uta lolo Turiki. Pawuli asonii nde bu nde ali mu perese (3.1; 4.1). Mukaanda wu li mu ukukuu na li mu ubiindili mu bukusi ba mandaa, nziisili a Pawuli yatsieelele kwaa mabuundu maa. Basonii nde munda bangaa Kristo babali a ba mu libuundu la Bayuudayo pe.

Ndaa yavulu ndutu mu mukaanda wu ni yatala *minhana mia Nziaambi*. Yo ali ndaa ya tsweeyi, na Yiisu amweesi yo. Minhana mia Nziaambi mi, mili umata bele pe. Mio mili mu ukuu mu Yiisu Kristo. Minhana mi miatala nzilimini a tsi, ya yulu na ya bioosi. Mio mili mu uvuutu itwaari nha kati a baata bo na bo, na nha kati a baata na Nziaambi. Mutso minhana mi, libuundu lili na mbuu yinene. Nha Pawuli ali mu utsuu mu libuundu mu mukaanda wu, nde li mu utsuu mu mandaa mali mu uyilimi mu mabuundu, na mali mu umweese mo pasi. Pawuli li mu utsuu mu mo, mu bifwaani bibilayi. Ifwaani kia tsiomi yili libuundu lili weti nyutu a Kristo. Nyutu yi yili mu ukulu taanga dioosi. Ifwaani kia bioolo nde li mu umweese libuundu weti nzo yibatuungu mu Kristo. Bangaa Kristo bali mu uhama mu utuungu lo. Libuundu lili itwaari na Kristo weti bu mukari ali itwaari na mulumi a nde.

Mu kiiti kia tsiomi natee kia bitata (1–3), Pawuli li mu utsuu mu itwaari kili ka utuu uba, munda ti Yiisu maaha idiingi kia nde nha kuruwa. Bangaa Kristo babahale uba Bayuudayo, ka ifuumbu imosi na bangaa Kristo babali Bayuudayo. Bo bali mu uyaka kwaa Nziaambi, mamabwe mamosi. *Kristo maab-wiisi ibaa kia kikabala bo* na maavuutu babali bakabuu.

Mu yii, nde li mu ubee iyeenge kwaa boosi. Mu kiiti kia bina natee kia bisamina (4–6), Pawuli li mu uloombo kwaa bangaa Kristo boosi mu ukebe imiini, itwaari na iyeenge ki Nziaambi ali mu uha kwaa bo. Nde li mu uhamisa bo mu uduku *ndiaatili yinyatii*. Pawuli li mu uha mandoongi mu yatala nzuhisini mutso, makaanda (5.21–6.9). Mu uyiluu uyaaba tsutulu a mandoongi ma nde, too uyaaba bu baata ba taanga dii bakiba. Mikele ali ti bakaasa bafwaana utumumu balumi ba bo. Balumi ali bakuutu ba makaanda. Pawuli li mu uvulu utsuu kwaa balumi. Mbiiti bo bali bakuutu ba makaanda, bo bafwaana uba weti Kristo waha idiingi kia nde mu libuundu. Yii yili ndaa yinyatii ya uleele kwaa balumi mu utoono bakari ba bo mu iteesi kii (5.25-33). Yo yili ka ndaa yinyatii ya uleele kwaa bapfumu ti, bo ka bafwaana utumumu kwa Pfumu wuli mayula (6.9).

Mabwee

¹ Me Pawuli, wuli tumu a Yiisu Kristo, mu litoono la Nziaambi. Me tsindii mu kaanda wu kwaa babangiri, na kwaa babamene miaanzi mu Yiisu Kristo ku ngaanda a Efeso.

² Nyaala Nziaambi, Taayi a bisa beni na Pfumu Yiiu Kristo baha beni bweese beni na iyeenge!

Nziaambi asieme bisi mu Kristo

³ Dikiinzani Nziaambi, Taayi a Pfumu a bisi Yiiu Kristo! Nde asieme bisi bu aha bisi lisieme loosi la muheebili mu mayula, mu itwaari kia bisi na Kristo.

⁴ Tswaamina nzilimini a tsi, Nziaambi akwisoolo bisi mu uba baba nde mu Kristo. Na paa bisi diba bangira na bahele na ipii nha misi mia nde. Nziaambi mu litoono la nde,

⁵ akwiholo kesili ya usiingi bisi diba baana ba nde mu Yiiu Kristo. Mu bubwe ba nde, nde atooni ti buba mbii buu.

⁶ Ni mu buu, dikiinzani Nziaambi mu bungori bababwe ba nde aheeri bisi kwa ibuu, mu Mwaana a nde wa litoono.

⁷ Ka mu makili ma Kristo matsiamii, bisi dia yobii na masumu ma bisi basi kolo-kolo. Nziaambi amweesi bisi busini ba bweese ba nde.

⁸ Ni bweese balaa ba nde asi bisi, bu nde ahi bisi buyeri na mayele makuu.

⁹ Mu litoono la nde, nde amweesi bisi matsweeyi ma minhana mi nde akwinhana uyiluu mu Kristo.

¹⁰ Minhana mii, Nziaambi sa akuusu mio mu manini a taanga. Minhana me, ni ukuusu bioosi bili ku mayula na nha tsi, ku tsini a litumu la muutu mosi, ni Kristo.

¹¹ Mu itwaari kia bisi na Kristo, bisi diaholi mukobo wubadilasini, munda ti nde akwisoolo bisi, weti buli kesili a nde. Nziaambi li mu uyiluu mandaa moosi, weti buli kesili na minhana mia nde.

¹² Ni mu buu, dikiinzani bunene ba Nziaambi, bisi badili batsiomi mu usa ilimbisi kia bisi mu Kristo!

¹³ Beni ka, diayuyi mandaa ma nde, mamali ngwanya: ni Ndaa Yimbwe yahi beni liyobolo. Na, mu taanga di beni diayuyi mo, beni diasi imiini kia beni mu Kristo. Bu Nziaambi ahi beni Muheebili wa Ngiri wu nde alasini, nde asi iliimbi kia nde makulu mu beni, mu umweese ti beni dili baba nde.

¹⁴ Muheebili wa Ngira li mu uha bisi ilimbisi mu mukobo wu Nziaambi alasini kwaa baata ba nde; nde li mu uha bisi ilimbisi ti bisi sa dibaa nde, mutaanga di kuulili a bisi yikaaba yakuu. Ni mu buu, dikiinzani bunene ba Nziaambi!

Likuundu la Pawuli

¹⁵ Ni mu buu, bu me nayuyi mabatsuyi mu ndaa imiini kia beni mu Pfumu Yiisu na mu litoono la beni mu bangaa imiini boosi,

¹⁶ me ndi mu ubaahamanga mu uvutulu ma-toondo mu beni. Me ndi mu ubaatsimanga mu beni mu makuundu ma me.

¹⁷ Me ndi mu ubaaloombanga kwaa Nziaambi a Pfumu a bisi Yiisu Kristo, Taayi ngaa buzitu, mu uha beni muheebili wa buyeri, ni muheebili wuu kaayaabisa na umweese beni nde.

¹⁸ Nyaala Nziaambi adibili misi mia mutimi a beni mu liyalila la nde, paa beni diyaaba ilimbisi kili mu tso mbili yi nde a teeri beni. Beni di yaaba buni buli busini ba buzitu ba nde, na bunene ba mukobo wu nde alasini kwaa baata bangaa imiini.

¹⁹ Na beni sa diyaaba ka, ki lituu la ukimuu li nde asuusulu kwaa bangaa imiini. Litu lii, ni liinalo li Nziaambi amweesi mu mifuri mialaa,

²⁰ mu taanga di nde asiimbili Kristo nha kati a babakwa, na wamudiaasi nha koo kia nde kia babaala mu mayula.

²¹ Kuu, basuusu Kristo nha yulu a litumu loosi, nha yulu a bipfumu bioosi, nha yulu a tuu dioosi, na nha yulu a pasi kuumbu kimi yi baata butuu uta mu taanga di, na mu taanga dikaayiri.

²² Nziaambi asuusi bioosi nha tsini a miili mia Kristo. Na nde ahi nde kwaa libuundu weti mutswe a lo.

²³ Libuundu ni nyutu a Kristo. Mu lo, Kristo li mu uyiluu umonuu, nde wuli mu uluusu bioosi mu boosi.

2

Nziaambi maapalisa bisi mu likwa na maaha bisi moonyi

¹ Tsiomi, beni diali weti baata babakwa mu toono a mamabi ma beni, na mu toono a masumu ma beni.

² Beni diakidiaata weti bwakidiaata baata ba tsi yi. Beni diakitumumu mukuutu a tuu dimbi, dili nha kati a yulu na tsi. Muheebili wuu li mu usala mu taanga di, kwaa baata boosi bali mu uhele utumumu Nziaambi.

³ Bisi boosi, bisi diadiaati ka weti bo, bisi di-asalila manzala mu musunyi, na mandaa ma nyutu atoono, na matsimi ma bisi mamabi. Weti bu bisi dili baana, weti buli baana boosi, mu yii Nziaambi a koli bisi kesi weti bu nde ali na kesei kwaa baata babamosi.

⁴ Ka Nziaambi aluulu mu ngebe! Litoono la nde mu bisi lili bu:

⁵ mu taanga di bisi diali babakwa mu ndaa maa-sumu ma bisi, nde abwiha bisi moonyi na Kristo. Ni mu bweese ba Nziaambi beni diayobii.

⁶ Mu itwaari kia bisi na Kristo Yiisu, Nziaambi asiimbili bisi itwaari na nde mu babakwa, paa asa ti bisi ditumu itwaari na nde mu mayula.

⁷ Mu bubwe ba nde, nde li mu umweese kwaa bisi mu Yiisu Kristo, mu mataanga moosi busini ba bweese ba nde ba ukimuu.

⁸ Mundaa ti, ni mu kolokolo a Nziaambi beni diayobii, mu kuulu ya imiini. Liyobolo lii a lamati pe kwaa beni, ka lo bungori ba Nziaambi.

⁹ Beni a diabayi lo pe mu bisala bia beni bame. Ni mu buu, muutu so mosi pe wu utuu usa liwaa.

¹⁰ Ni mu buu, Nziaambi ayiluu bisi, itwaari na Kristo Yiisu, paa bisi dibiti idiingi kialuulu mu mandaa mamabwe, ma nde akwiyiluu tsiomi paa bisi disalila mo.

Baata boosi bali itwaari mu Yiisu Kristo

¹¹ Dilibili moonyi ti mu taanga dia tsiomi! beni a dia butiyi pe Bayuudayo; Bayuundayo bali mu umono beni baata babahele ukese bubaala «bangooyi», ka bo bali mu uta babakese bubaala mundaa ti bakese bo mu musunyi.

¹² Beni diafwaana ulibili moonyi ti mu taanga di beni diali keni a diayaaba pe Kristo! Beni a diali pe baata ba likaanda li Nziaambi asooli, na beni diali bieenyi mu Iseraeli. Beni a diali pe ku tso nzuyisini yi Nziaambi a lasina. Beni diakidiaata mu tsi, kwahele a ilimbisi, na kwahele uyaaba Nziaambi.

¹³ Ka mu taanga di, mu itwaari kia beni na Yiisu Kristo, beni badiali ku la, dimaaswesuu kwaa Nziaambi, munda a Kristo watsala makili ma nde.

¹⁴ Ee, Kristo ni iyeenge kia bisi. Nde asa ti Bayuudayo na babali a Bayuudayo pe baba ifuumbu imosi. Bu aheeri nyutu a nde, nde abwiisi ibaa kiakikabala bo, na kiakisa ti bo baba mitaata.

¹⁵ Nde akabisi mikele mia Bayuundayo, litumu na biyiluu bia mio, munda bo baboolo baba ifuumbu imosi ki inyatii, mu itwaari na nde. Kili mu uvuutu Bayuudayo na bangooyi Ni mubuu nde adiaasi iyeenge.

¹⁶ Mu likwa la nde nha muti wa kuruwa, Kristo wabavuuti mu nyutu ndila mosi, na avutili itwaari kia bo na Nziaambi. Mu likwa la nde nha kuruwa, nde abwiisi itaata.

¹⁷ Kristo ayiri mu uyaabisa Ndaa Yimbwe ya iyeenge, iyeenge kwaa beni badiali ku la, na kwaa babali nha bele✧.

¹⁸ Ninha, munda a Kristo, bisi boosi, Bayuudayo na babali a Bayuudayo pe, dili na muswa mu uswesuu kwaa Nziaambi, ni Taayi, munda wuna Muheebili wa Ngira ndila mosi.

¹⁹ Munda yii, beni badili a Bayuudayo pe, beni a diabwasaala bieenyi so bayooyi a kuulu pe. Ka mu taanga di, beni ka bangaa bula, itwaari na baata bangiri. Beni dika baata ba mu likaanda la Nziaambi mu nzo a nde.

²⁰ Beni bamaalooso mutso tuungili, yili bibwa ni batumu ba Yiisu na mibili. Na manya la ibwa ni Yiisu Kristo nde makulu.

✧ 2:17 Yes 57.19

²¹ Ni nde wuli mu uhamisa tuungili yoosi, na nde li mu utemese yo mu utuungu nzo a Nziaambi ya ngira ya Pfumu.

²² Mu itwaari na nde, beni ka dimaakoto kutso tuungili, paa beni diba na babamosi, nzo yi Nziaambi ali mu udiaala mu Muheebili a nde.

3

Isala kia Pawuli mu bangooyi

¹ Ni mu buu, me Pawuli, me ndi kori mu isala kia Yiiisu Kristo, munda a beni bangooyi.

² Me nitsimi ti, beni diayuyi, ti Nziaambi aha me isala mu bubwe ba nde, mu ndaa beni.

³ Mu nziaabisi, Nziaambi amweesi me matsweeyi ma minhana mia nde. Me beeri maakwasonuu mwaana bitoolo bia mandaa maa.

⁴ Mu utaanga bio, beni utuu pe uyaaba nziaabili a me mu mii miatala matsweeyi ma nde mu ndaa Kristo.

⁵ Bisieende bibikulu, minhana mi ali a baleele pe mio kwaa baata. Ka mu taanga di, Nziaambi maamweese mio mu Muheebili a nde, kwaa batumu bangira na mibili mia nde.

⁶ Dimono minhana mia liyobolo: mu kuulu ya Ndaa Yimbwe, Bangooyi itwaari na Bayuudayo, sa bayaka mukobo mosi, wu Nziaambi asweehele mu baata ba nde. Bo bali binama bia nyutu mosi, na bo ka sa bayaka lilasina limosi li Nziaambi asa mu Yiiisu Kristo.

⁷ Munda libweeye na bungori ba Nziaambi ahi me, me ka musiali a Ndaa Yimbwe, mu lituu la nde.

⁸ Me ndi muutu wa tsieelele nha kati a bangaa imiini boosi. Ka Nziaambi maaha me bweese, mu

uuyaabisa kwaa babali kwaa Bangooyi, bunene ba busini ba Kristo babuhele uwa.

⁹ Nde maasa ti me yalisa kwaa baata boosi, buni Nziaambi ali mu ukuusu minhana mia nde mia liyobolo lasweeme. Nde wuli Muyilii a bioosi, nde asweeyi minhana mii umata bele pe.

¹⁰ Ni mu buu, mu taanga di, munda a libuundu, bipfumu na tuu dia mayula, bamaayaaba bunene ba buyeri ba Nziaambi ba mupili na mupili.

¹¹ Maa moosi mali mu uyene tsitsi na minhana mia Nziaambi mia bilimi na bilimi, mi nde ayiluu mu Pfumu a bisi Yiisu Kristo.

¹² Mu itwaari mu Kristo na mu imiini kia bisi mu nde, bisi dili na bunyanga ba uyamonuu nha kulu a Nziaambi mu ilimbisi kioosi.

¹³ Ni mu buu, me niloombo kwaa beni mu uhele udee, munda a mapasi ma me ndi mu umono mu beni. Mo mali munda uha beni ikuku kia buzitu ba Nziaambi.

Litoono la Kristo

¹⁴ Ni mu buu, me ndi mu utsukunu nha kulu a Taata wu Nziaambi.

¹⁵ Kwaa nde, wamata bisieende bioosi mu mayula na nha tsini a toto.

¹⁶ Me ndi mu uloombo kwaa nde, weti buli busini ba buzitu ba nde, ahamisa miwuumu mia beni mu litu la Muheebili a nde.

¹⁷ Nyaala Kristo adiaala mu mitimi mia beni mu imiini. Me ndi mu uloombo kwaa beni ti beni dimene miaanzi na diyiluu ukangama mutso litoono la nde.

¹⁸ Tumake beni sa dibaa mifuri mia uyaaba, mu itwaari na boosi bangira, buni litoono la Kristo lili lilinene na lilila, na buni lo lili na mutele na musundu.

¹⁹ Mu ngwanya, beni sa diyaaba litoono la Kristo, la vulu nziaabili yoosi, paa ti beni diba baluulu mu idiingi kwaa Nziaambi.

²⁰ Kwaa Nziaambi wuli na lituu la uyiluu bi-avulu bioosi bi bisi dili mu uloombo, so bi bisi dili mu utsimi, mu lituu lili mu usala mu bisi,

²¹ nyaala buzitu bubu kwaa Nziaambi, mu libu-undu na mu Yiesu Kristo mu taanga dioosi, na mu taanga didihele uwa! Amen.

4

Itwaari kia libuundu ili mu Kristo

¹ Me wuli kori munda ti, me ndi mu usalila Pfumu, me ndi mu uloombo kwaa beni, mu mukonono woosi. Beni ba Nziaambi ata mbili, didiaata weti bwafwaana na mbili yibata beni.

² Dibaabaanganga, baata babakuluu, babali na buleembi na kamini a mutimi. Dikama mitimi bana mu bana mutso litoono.

³ Disa mifuri mu ukebe itwaari ki Muheebili wa Ngira ali mu uha, mu iyeenge kili mu uvuutu beni bana mu bana.

⁴ Uli na nyutu ndila mosi, na Muheebili ndila mosi. Bumosi ka, uli na ilimbisi ndila imosi ki Nziaambi ata beni mbili.

⁵ Uli na Pfumu ndila mosi, imiini ndila imosi, na libootuu ka ndila limosi.

⁶ Uli na Nziaambi ndila mosi, ni Taayi a baata boosi. Nde wuli mu utumu nha yulu a boosi, wuli mu usala mu boosi na wuli mu udiaala mu boosi.

⁷ Pasi muutu mu bisi ayaka bungori ba nde, ni bungori ba Kristo aha kwaa pasi muutu ikuku kia nde.

⁸ Ni mu buu, ma Basonuu ma Ngira mali mu uleele:

«Bu ahaati ku yula,
nde abiti makori,
na ahi bungori kwaa baata✠.»

⁹ Ka mbiindila nde «ahaati ku yula» ma? Yo yatoono uleete ti, tswamini a nde uhaata, nde akwisutuu ka ku tsini a toto*.

¹⁰ Muutu wasutii ku tsini a toto, ni nde ka wahaati ku kati a mayula, paa nde aluusuu biloo bioosi.

¹¹ Ni nde aha bungori ba mutindi na mutindi kwaa baata: Nde asi baba mosi batumu, baba mosi mibili, baba mosi bayaabisi ba Ndaa Yimbwe, bakebi na, miyiisi.

¹² Ni mu buu, nde ayilimi baata ba ngiri mu usa isala kia bo, paa ba hamisa nyutu a Kristo.

¹³ Mu mutindi wuu, bisi boosi sa diba bakangama mu imiini, na mu nziaabili a Mwaana a Nziaambi. Nha tsieelele bisi sa diba baata bamaakulu, na idiingi kia bisi sa yiluulu mu iteesi kiakuu kia Kristo.

¹⁴ Tumake, bisi a dibwaba pe bangebe, ba baata bali mu ubiti mu mupepe mu mandoongi ma bo, na mu nziisili a bo ya pia yili mu ubwiisi mu mieete.

¹⁵ Ka, bu dili mu uyaabisa ngwanya mu litoono, bisi sa dikulu mu bioosi, mu Kristo wuli mutswe.

¹⁶ Ni munda a nde, binama bioosi bia nyutu bili mu uvuutunu mu mikangi mu utuungu nyutu. Ni mu buu, mbiiti pasi inama ili mu usala weti

✠ 4:8 Mkg 68.19 * 4:9 ku tsini a toto so a buu pe: tsi ya babakwa.

bwafwaana, nyutu yoosi yili mu ukulu na yili mu utuungumu mu litoono.

Idiingi ki inyatii mu Kristo

¹⁷ Mono ndaa yi me nileelee kwaa beni, na me tooni unyeme yo mu kuumbu a Pfumu: a dibwa-diaata pe weti bangooyi. Mayele ma bo mali mu ubiti bo ku mandaa mahele na tsala.

¹⁸ Matsimi ma bo mali mu ufuu bo kutso pimizi. Bo a bali na ikuku so hoolo pe, mu moonyi wu Nziaambi ali mu uha. Mundaa ti, bo bali kutso bundimbi, na bali mu ubisi uyuu.

¹⁹ Bo a bali mubwa mono tsionyi pe, mu usalila manyutu ma bo mu idiingi kia butsa-butsa, mu mandaa ma tsioongili, na manzala ma usalila linyungu na ipuupu.

²⁰ Maa a mali pe mandaa ma beni diayii mu Kristo.

²¹ Ngwanya, mbiiti ni nde beni diayuyi, na badiyiisi, mu ngwanya yili mu Yiisu,

²² beni bangaa Kristo, dinyaala ndiaatili a beni yikulu, mundaa ti manzala ma yo ma pia mali mu ubiti ku pfuuyili.

²³ Nyaala beni dikituu baata babanyatii mu Muheebili wuli mu usala mu mayele ma beni.

²⁴ Dilwaata imuutu ki inyatii, ki Nziaambi ayiluu mu ifwaani kia nde. Kio ili mu uyabina mu idiingi kili weti buli litoono la nde, na kiafwaana na bungiri ba nde bali mu ubutu ngwanya.

²⁵ Ni mu buu, dinyaala pia! Nyaala pasi muutu ata ngwanya kwaa mbaayi a nde, mundaa ti bisi boosi dili binama bia nyutu mosi.

²⁶ So beni dikoli kesi, a disa masumu pe. Kesi a beni ya fwaana uwa tswaamini a nyanga yi diaama.

²⁷ A diha pe Saatina pwaasi ya utumu beni.

²⁸ Nyaala muutu wakiyibi anyaala ubwayibi. Nyaala asala, mu mutimu wumubwe mu mioo mia nde makulu, paa abaa bi nde utuu ubaasila babali na manzala.

²⁹ A dipalisa ndaa so mosi yimbi mu minywa mia beni pe. Ka dileele ndila mandaa mamabwe, ma mubaasila bambaayi paa bo bakulu mu imiini. Ni mubuu, mo sa mayiluu bubwe kwaa babali mu uyuu beni.

³⁰ A dinyoongoso Muheebili wa Ngira wa Nzi-aambi pe. Muheebili wuu ni iliimbi kia nde makulu, kili mu umweese ti iluumbu ikaayira, ki Nziaambi akaakuulu beni mu bubi.

³¹ Dibingi matsimi ma fuukiri, na kesi, na di nyaala miloo, na bituyi. Di nyaala biyiluu bibibi.

³² Diba baata bababwe, na diluulu mu litoono bana mu bana. Disa kolo-kolo kwaa ba mbayi ba beni, weti bu Nziaambi asi bisi kolo-kolo mu Kristo.

5

Didiaata mutso liyalila

¹ Diba bifwaani bia Nziaambi. Wet baana bali-toono.

² Dinyaala ndiaatili a beni yiba ya litoono, weti bu Kristo atooni bisa-beni, na ayeelili moonyi a nde mu bisi, mu litoono la nde mu bisi. Nde ayeelili idiingi kia nde mu bisi, weti bungori ba tsulu yimbwe na ba Nziaambi atoono.

³ Beni dili baana ba Nziaambi, ni mu buu, ipu-upu, mandaa ma mviindi, nzala ya ubaa bioosi, a bwafwaana pe so hoolo ti batsuu mu bio nha kati a beni. Mandaa maa, a mafwaana pe kwaa baata bangira.

⁴ A bwafwaana pe ka ti, beni ditsuu mandaa ma tsionyi, ma buu a buu, so ma mviindi. Ka divutulu ndila matoondo kwaa Nziaambi.

⁵ Ni mubuu, diyiluu uyaaba ndaa yi: muutu pe so mosi wuli mu usa ipuupu, wasumuu, so a buu pe wuli na nzala ya ubaa bioosi, pili mosi wu ukuundu biteyi, wukaatolo mukobo a ipfumu kia Kristo na Nziaambi.

⁶ Dikele muutu so mosi, a adiimbisi beni pe mu mandaa mahele a ndutu. Ka munda mandaa ma pili yi, kesi a Nziaambi ili mu ubwiilili nha yula babali mu utemenene nde.

⁷ A diyiluu ndaa so mosi pe itwaari na bo.

⁸ Tsiomi beni diali kutso pimisi, ka mu taanga di, mu itwaari kia beni na Pfumu, beni ka mutso liyalila. Ni mubuu, didiaata weti baana bali kutso liyalila.

⁹ Mu ndaa ti, mbutu dia liyalila ni: mandaa moosi mamabwe, masuungunu na ma ngwanya.

¹⁰ Dikengese mandaa matoono Pfumu.

¹¹ A diba itwaari mu buyiluu bia pimisi pe, mamuhele ubutu mbutu. Ka ditungululu mo.

¹² Ni mubuu, yili ndaa ya tsionyi, mu utsuu mu mandaa ma baata babamosi bali mu usa mu tsweyi.

¹³ Ka mandaa moosi ma bamaatungululu, bamaasuusu mo nha liyalila, paa baata boosi bamonono.

¹⁴ Mundaa ti, mandaa moosi ma bamaasuusu nha liyalila, mamaakituu liyalila. Ni mubuu, baleeli ti:

«Siimbuu, we wuli mu ula tolo,
siimbuu mu babakwa,
na Kristo sa ayalisa we.»

¹⁵ Ni mubuu, disa mayele mu ndiaatili a beni. A didiaata pe weti biwulu, ka didiaata weti biyeri.

¹⁶ Ka disalila makuulu moosi mamabwe, mamumonuu nha kulu a beni. Ka biluumbu bili bibibi.

¹⁷ Ni mubuu, a diba binzinzi pe, ka disa mifuri mu uyaaba ma Pfumu ali mu ukebe kwaa beni.

¹⁸ A dikolo mala pe. Mo mali mu utsidi beni mu na idiingi kia butsa-butsa. Ka diluulu mu Muheebili wa Ngira.

¹⁹ Dihamisina bana mu bana, mu mikuunga, mu biyimbi na mu mikuunga mia mbilili mili mu umata kwaa Muheebili. Diyimbi mikuunga mia mbilili, mu ukiinzi Pfumu mu mitimi mia beni mioosi.

²⁰ Divutulu matoondo kwaa Taata wu Nzi-aambi, mu taanga dioosi na mu bioosi, mu kumbu a Pfumu a bisi Yiisu Kristo.

Itwaari kia bakari na balumi

²¹ Dikuluu bana mu bana, mu ndaa likiinzi li beni dili na lo mu Kristo.

²² Beni bakari, dikuluu nha kulu a balumi ba beni, weti bu beni dili diakuluu nha kulu a Pfumu.

²³ Mundaa ti, mulumi ni mutswe a mukari a nde, weti bu Kristo ali mutswe a libuundu la nde. Kristo li Muyobili a libuundu, lili nyutu a nde.

²⁴ Weti bu libuundu lili lakuluu nha kulu a Kristo, bumosi ka, bakari bafwaana ukuluu mu mioosi nha kulu a balumi ba bo.

²⁵ Balumi, ditoono bakari ba beni, weti bu Kristo atooni libuundu, na ayeelili nyutu a nde munda lo.

²⁶ Mu yii, nde atooni ti libuudu loosi liba la Nziaambi, nha mbisi a utsieemese lo mu maamba na mu mandaa ma nde.

²⁷ Nde atooni umweese kwaa nde-makulu, libuundu mu buzitu boosi, la ngiri, la hele a keri, la hele na ipii, la hele a mviindi, la hele na mikata, so la tsieeme na lakuu.

²⁸ Ni mu buu, balumi bafwaana utoono bakari ba bo, weti bu batoon manyutu ma bo makulu. Watoon mukari a nde, atoon nyutu a nde.

²⁹ Munda ti, muutu pe so mosi wu ubaabele nyutu a nde makulu. Ka, nde li mu ubuungulu yo, na li mu utsatsa yo. Ni buu Kristo ali mu usa mu libuundu,

³⁰ lili nyutu a nde, yi bisi dili binama.

³¹ Weti buli mu uleele Mabasonuu ma Ngira: «Ni mu buu, baala sa asiisi taayi na nguu nde mu uyaba na mukari a nde. Na bo baboolo sa baba muutu mosi[☆].»

³² Tsweeyi yinene yili yasweeme kutso mandaa maa. Me tooni uleele ti, ndaa yii yatala Kristo na libuundu.

³³ Ka mii miatala ka beni, bwafwaana ti pasi mulumi atoon mukari a nde weti nde makulu, na pasi mukari akiinzi mulumi a nde.

6

☆ 5:31 Mba 2.24

Itwaari kia baana na bibuti ba bo

¹ Beni baana! Mundaa ti beni dili itwaari na Pfumu, ditumumu kwaa bataayi na banguu ba beni, mundaa ti yii yili ndaa yasuungunu.

² «Kiinzi taayi a we na nguu a we.» Wuunawu ni mukele watsiomi wuli na lilasina li:

³ yiluu buu, «paa we ba na kinya, na idiingi ki ila nha tsini a toto[☆].»

⁴ Na, beni bataayi, a dikoloso baana ba beni makesi pe. Ka dikulusu bo mu mandoongi, na mu nziisili yi Pfumu ali mu uha kwaa beni.

Itwaari kia mabooyi na bapfumu

⁵ Beni mabooyi, ditumumu kwaa bapfumu ba beni weti buli imuutu nha tsini a toto nha, mu buleembi, likiinzi, mu mutimi wa ngwanya, weti ti beni dili mu usalila Kristo.

⁶ A ditumumu bo pe, mu uha bo kinyi, ka mu mutimi mosi, ditumumu bo mu ukuusu litoono la Nziaambi, weti mabooyi ma Kristo Pfumu.

⁷ Disalila bo mu litoono loosi, weti ti beni Pfumu nde makulu dili mu usalila, ka a baata pe.

⁸ Beni diayaaba ti, pasi muutu, so nde beeri booyi so a buu pe muutu wabunyanga, na so nde yilii mandaa mamabwe, nde sa aholo musieende a nde kwaa Pfumu.

⁹ Beni bapfumu, diyiluu ka bumosi kwaa mabooyi ma beni. A dikwaamisa bo pe, diyaaba ti beni na mabooyi ma beni, dili na Pfumu mosi wuli mu mayulu wahele na ipengenge.

Bidwaanini bi Nziaambi ali mu uha

☆ 6:3 Pal 20.12; Ndi 5.16

¹⁰ Nha tsieelele, diholo mifuri mia beni mu itwaari kia beni na Pfumu, na mu lituu la nde lili mu umonuu mu mifuri mialaa.

¹¹ Dilwaata bidwaanini bioosi bia Nziaambi, paa beni diba babakuu mu utemene nha kulu a mieete mia Saatina.

¹² Bisi a dili mu udwaana pe mu musunyi na makili. Ka bisi dili mu udwaana na tuu dia muheebili mimibi, na bipfumu, na bioosi bili na litu mitini mia tsi yi ya pimisi, na miheebili mimibi, mili nha kati a yulu na tsi.

¹³ Ni mu buu, mu taanga di, diholo bidwaanini bioosi bia Nziaambi. Bu iluumbu ki ibi ikaayira, beni sa diba na mifuri mia uba mu mutele. Nha mbisi a udwaana natee ku manini, beni sa dibwahama mu uba mu mutele.

¹⁴ Ni mu buu, diba baba yilimi. Dilwaata ngwanya weti kobo mu luungu ma beni. Dilwaata libweeye weti ikutu kia itali kili mu uswee tulu mu midiingi.

¹⁵ Mu miili mia beni, dilwaata weti bikoori, nyooto yalaa mu uyiisi Ndaa Yimbwe ya iyeenge.

¹⁶ Taanga dioosi, dibaaholonga imiini weti ikikili kia mayoo: kio sa ibaasila beni mu udimisi mambaa moosi ma mayoo ma Wumubi.

¹⁷ Na diyaka liyobolo weti iburu kia midiingi, na mandaa ma Nziaambi weti mukasa wu Muheebili wa Ngira ali mu uha.

¹⁸ Mu pasi taanga, mu makuundu ma beni moosi, na mu ndoombili a beni, dikuundu mu Muheebili. Mundaa yii, diba likanda mu mukonono. Dikuundu mu baana ba Nziaambi boosi.

¹⁹ Dikuundu ka mu me, paa Nziaambi aha me

mandaa mafwaana nha me ndi mu utsuu. Diku-undu ka mu me, paa me yaabisa mu ibaala, matsweeyi ma liyobolo ma Ndaa Yimbwe.

²⁰ So buli ti me ndi ku tso misiingi mia bitali (ku tso perese), me ndi tumu ubatsinduu mu ndaa Ndaa Yimbwe Ni mu buu, dikuundanga mu me; paa me yaabisa mi ilimbisi matsweyi maa moosi mu bunyanga boosi, weti bu me nafwaana uyaambisa mo.

Mabwee ma tsieelele

²¹ Tisikusi, mwaana a nguu a bisi walitono, wuli mosi mu bakuutu bakangama mu isala kia Pfumu, sa aha beni mamvuungu ma me, paa beni diyaaba buni me ka.

²² Me ndi mu utsinduu beni nde, paa nde ayaabisa beni manzala ma bisi, na paa nde ahamisa beni.

²³ Nyaala Nziaambi Taayi na Pfumu a bisi Yiisu Kristo, baha kwaa baana ba nguu boosi, iyeenge, litoono na imiini.

²⁴ Nyaala bweese ba Nziaambi liba na baata boosi, babatono Pfumu a bisi Yiisu Kristo mu litoono lilihele uwa.

New Testament in the Yaka language (Congo-Brazzaville)

The New Testament in the Yaka language of the Congo

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ivatan (Yaka)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files dated 3 May 2025

3b876d40-c02b-5fa1-8385-1b3b9a90b6ec